

U ovom broju:

VELIKA USTRAJNOST
MILJEVACKI PROIZVODI NA
SVJETSKOM TRZISTU
SJAENA TRAKA NA MAGISTRALI
»NE ZELE VISE BITI CLANOVI
SINDIKATA«
MATAVULJ I ŠIBENSKA KAPA
TESTAMENT M. ANDREISA
PISMA ZAHVALNOSTI
PRVA LIGA NIJE NEDOSTIZNA

Šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XVI — BROJ 769 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLAZI SRIJEDOM

SIBENIK, 14. LIPNJA 1967.

Povodom 30-godišnjice aluminijске proizvodnje u Jugoslaviji

VELIKI JUBILEJ

Na velikom narodnom zboru u Lozovcu govorio drug Srećko Bijelić

U okviru proslave 30-godišnjice aluminija, održana je prošle subote, 10. lipnja, u dvorani kina »20. april« svečana sjednica Radničkog savjeta tvornice lakih metala »Boris Kidrič«.

Pored brojnih gostiju, predstavnika privrede i poslovnih partnera iz zemlje i inozemstva, te predstavnika društveno-političkog života Republike, sjednici su prisustvovali i dr Miloš Žanko, potpredsjednik Savezne skupštine, Nikola Sekulić-Bunko, član Predsjedništva CK SKJ, Srećko Bijelić, član Izvršnog komiteta CK SKJ, Čedo Grbić, potpredsjednik Sabora SR Hrvatske, dr Ivo Perišin, član Izvršnog vijeća Sabora, Vojislav Pajović, sekretar za privrednu Izvršnog vijeća Sabora, Đuka Cvetković, potpredsjednik Republičkog vijeća sindikata SRH, Jure Franičević, sekretar Kotarskog komiteta SK Split, general-pukovnik Franc Kočević, kontraadmiral Josip Žužul, i drugi.

Predsjednik Radničkog savjeta TLM »Boris Kidrič« MILAN PETRANOVIĆ pozdravio je prisutne goste, predložio dnevni red i прочitao telegramu predsjednika Republike druga Titu, zatim telegramu Savjeta Federacije i Sabora SR Hrvatske.

CIRIL MILUTIN, predsjednik Skupštine općine Šibenik, pozdravio je svečani skup u ime grada Šibenika i čestitao jubilarcima 30-godišnjicu rada, želeći im uspjeh rad u budućnosti. Odmah zatim, u ime Udrženja aluminijskih proizvoda Dalmacije i BiH »Jugal«, svečani skup je pozdravio direktora udruženja MIRKO DRAGOVIĆ. On je govorio o perspektivama aluminijске industrije u okviru »Jugala« i cijele Jugoslavije, naglašivši da je osnovni zadat u usklajivanju odnosa u proizvodnji gline i aluminija.

TOMISLAV KRNIĆ, direktor tvornice lakih metala »Boris Kidrič«, osvrnuo se na historijat i razvitak aluminijске industrije kod nas, s posebnim osvrtom na historijat tvornice u Lozovcu, naglašivši poštovanost radnika u godinama prije rata i njihove žrtve u toku NOB-e.

Ovom prilikom urečen je i spomen-poklon inženjeru BLAŽENKU BUDANKU, direktoru tvornice u Lozovcu, koji slavi i svoj osobni jubilej — 30-godišnjicu rada u našoj prvoj aluminijskoj tvornici.

Na svečanoj sjednici Radničkog savjeta prihvaćena je i odluka da se porodicama poginulih radnika-boraca dodijeli spomen-plaketa i spomen-knjiga »Dalmacija u NOB-i 1941—1945«. Odlučeno je da se ista plaketa i spomen-knjiga dodijeli i tridesetorici radnika tvornice koju u njoj rade od 1936. i 1937. godine.

Osim toga, dodijeljene su i nagrade za najbolje literarne sastave o aluminijskoj industriji, koje su pisali učenici šibenskih srednjih i osnovnih škola. Prvu i drugu nagradu dobile su učenice Gimnazije BRANKA ČUBRIC i JAGODA BUMBER, a u osnovnim školama JASMINKA OBRADOV i JASENKA PRERADOVIĆ.

Na kraju svečane sjednice Radničkog savjeta upućen je pozdravni telegram drugu Titu.

Poslije podne, oko 16,30 sati, organiziran je u Lozovcu narodni zbor, kojem je prisustvovalo više tisuća stanovnika sa obje strane rijeke Krke. Zbor je otvorio Marko Živković, član CK SKH i sekretar organizacije SK u tvornici lakih metala »Boris Kidrič«. On je odao priznanje radnicima Lozovca u poslijeratnoj izgradnji, a posebno je naglasio heroizam radnika u toku NOB-e, u kojoj je od 437 radnika 101 radnik dao svoj život za slobodu.

Na zboru je govorio i SREĆKO BIJELIĆ, član Izvršnog komiteta CK SK Jugoslavije. U dužem izlaganju on se osvrnuo na razvitak aluminijске industrije kod nas, na prilike u staroj Jugoslaviji, te na jačanje radničkog pokreta i razvitak industrijskog proletarijata. Da-jući veliki značaj ovom jubileju, Srećko Bijelić je istakao da se on poklapa sa 30-godišnjim radom druga Titu na čelu Saveza komunista Jugoslavije.

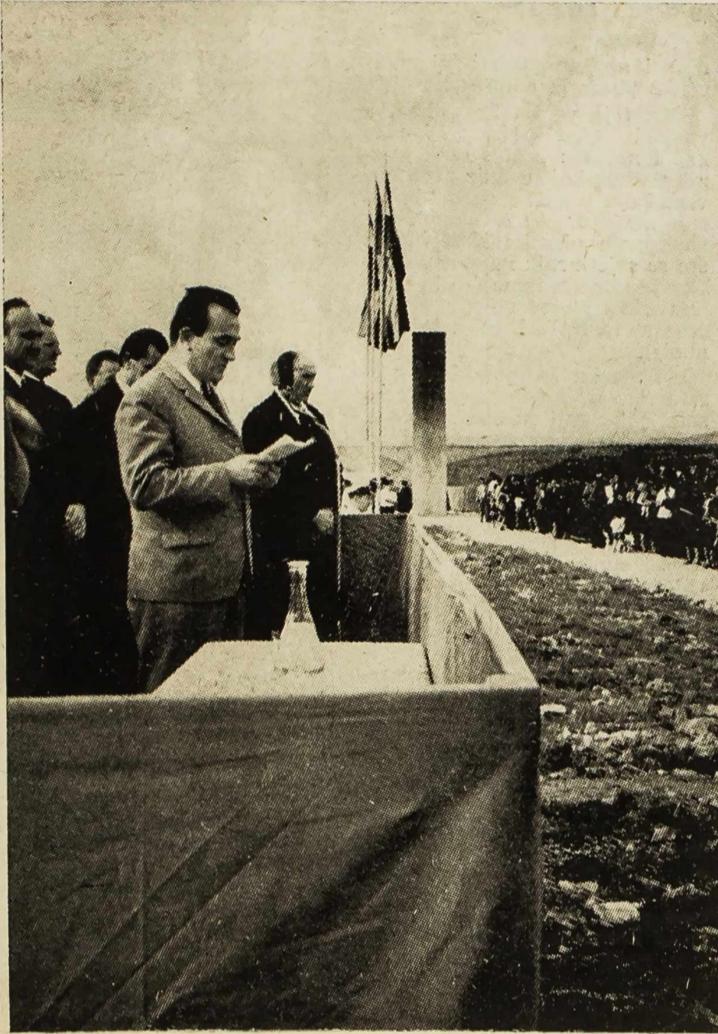
U toku svoga izlaganja Srećko Bijelić je govorio i o historijatu borbe radnika svoga kraja, ističući njihov veliki doprinos u revoluciji i socijalističkoj izgradnji naše zemlje.

Zatim se osvrnuo na međunarodnu situaciju, nakon čega je govorio o problemima privrede, zalažeći se za razvitak sistema koji bi stalno bio na kursu reforme i samoupravljanja, a protiv težnji koje zadržavaju preživeće odnose.

Poslije govora druga Srećka Bijelića otkriven je spomenik poginulim radnicima i žrtvama fašističkog terora. Spomenik je djelo akademskog slikara Luje Lozice. Čim su položeni vijenci CK SKH i CK SKH i brojnih drugih organizacija, potpredsjednik Savezne skupštine dr MILOŠ ŽANKO zapalio je Vječni plamen podno spomenika.

Iste večeri u Šibeniku je otvorena izložba o 30-godišnjici aluminijске industrije, a u 20 sati održana je i svečana akademija u Narodnom kazalištu.

J. C.

Srećko Bijelić govori na narodnom zboru u Lozovcu

IZUZETAN DOŽIVLJAJ

U želji da se sačuva od zaborava izvorna narodna pjesma,
RKUD „Kolo“ je formiralo mali mješoviti sastav

Za Šibensku muzičku publiku svaki nastup mješovitog zbara RKUD »KOLO« predstavlja izuzetan doživljaj. Ne samo zato što Šibenik ne obiluje kvalitetnim muzičkim priredbama već u prvom redu zbog toga što je zbor »KOLO« izuzetno kvalitetan pjevački ansambl. Osim toga »KOLO« je već gotovo 70 godina ljubimac i ponos Šibenika.

Rijetki su i veći gradovi koji imaju vrhunski amaterski zbor kao što ga ima naš grad. Zbor svega toga svaki premijerni koncert »KOLO« predstavlja za grad malu svečanost, rekli bismo čak praznik. Bili smo svjedoci toga i proteklog četvrtka. Atmosfera i ambient u kojem se odvijao koncert »KOLO«, činjenica da je dvorana kazališta bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Interes kojim je publika pratila koncert i njenom reagiranju govorio o tome da Šibenik ima i brojnu publiku koja voli i »razumije« i tzv. ozbiljnu vokalnu muziku!

Ovoga puta nećemo se upuštati u stručnu kritiku svake izvedene kompozicije, iako bi, s obzirom na kvalitet koncerta, bilo nužno dati stručnu ocjenu. Zadržat ćemo se samo na općim dojmovima. A oni su, kao i uvijek kad nastupa »KOLO«, snažni. Ovoga puta možda snažniji, jer »KOLO« je proteklog četvrtka sjalo punim sjajem. Odmah u početku treba istaći da je koncert bio vrlo dobro koncipiran. Upriav i stručnom vodstvu treba odati posebno priznanje što su napravili zahvat u nove žanrove i oblike.

Prvi dio koncerta bio je u centru interesa publike. U tom dijelu »KOLO« je, naime, prvi put izvodilo duhovnu muziku jugoslavenskih autora od renesansnih Gallusovih moteta do pravoslavne muzike Mokranjca i Tajčevića. Ta klasična muzika, koja je i danas živa i uvijek svježa, bez koje se ne može zamisliti povijest glazbe, služi i kao izvanredna škola za svaki zbor. »KOLO« je znalo i to iškoristiti. Osjetilo se to po izvanrednom muziciranju, po vrlo dobro izvedenim prelazima i pianissimima. Iz toga dijela na publiku je najsnazniji dojam ostavila posljednja kompozicija — Tajčevićev IV duhovni stil, u kojemu su široko, snažno, homofono koncipirani dijelovi sjedinjeni sa polifonim odolmecima u jednu veliku cjelinu. Tehnika i snaga zbara došli su u toj kompoziciji do punog izražaja. Publike je bila toliko ponesena izvedbom — da je aplauz trajao doslovce nekoliko minuta.

U želji da se sačuva od zaborava izvorna narodna pjesma, RKUD »KOLO« je formiralo mali mješoviti sastav (11 pjevača i 9 pjevačica) koji je u predahu između prvog i posljednjeg dijela koncerta uz mandolinistički kvartet izveo 7 dalmatinskih narodnih pjesama, i to 2 iz Šibenika, 2 iz Kaštela, 2 iz Hvara i 1 iz Braća. Prema zapisima Vladoja Berse i Dinka Fia harmonizaciju, koja se ističe jednostavnosću forme i bliskošću načina kojim te pjesme izvode momci u serenadama, napravio je Nikola Bašić. Mali sastav izveo je sve pjesme dosta živo i temperamentno, rekli bismo mediteranski raspljevano, pri čemu su se naročito isticali široki melodijski lukovi. Posebno treba pozdraviti ideju da mali zbor nastupi u narodnim nošnjama. U tom

pogledu postignut je pun pogodak, naročito kod ženskog dijela sastava, koji je djelovao veoma lijepo, dopadljivo, svježe i mladenački. S obzirom da je bio prvi nastup, može se oprostiti nedovoljna ležernost, nužno potrebna kod izvođenja narodnih pjesama, naročito kod muškaraca. Čini se da bi efekat bio veći kad bi mali sastav nastupao bez dirigenta. Isto tako smatramo da bi instrumentalni sastav trebalo pojačati (na momente je djelovao nedovoljno uigrano).

Za posljednji dio koncerta, u kojem je izvedeno 6 kompozicija najvećih jugoslavenskih kompozitora vokalne muzike 20. stoljeća, možemo, kao i za 1 dio, kazati samo najbolje. Čini nam se da ipak posebno treba izdvojiti izvedbu »Naricaljke« J. Vrhovskog, u kojoj je došla do izražaja velika smisao i sposobnost zbara za istančano muziciranje. Publike je potpuno suošćevala sa zborom i u najvećoj tišini uživala u svakom tonu. A kada je nakon tog izvedena snažno, rustikalno obojena Gotovčeva »Jadovanka za teletom«, aplauz se pretvorio u skandiranje.

Sa koncerta posebno moramo apostrofirati prizvedbu kompozicije K. Baranovića »Katedrala« koju je autor u povodu 900-godišnjice Šibenika posvetio »KOLO«. Kompoziciju, dopadljivu i vrijednu, u korektnoj izvedbi publike je vrlo dobro primila i veoma toplo pozdravila.

Na kraju ono što se rijetko događa na vokalnim koncertima zbarova, publike nije htjela da napusti svoja mjesta, već je zahtijevala dodatak. »KOLO« se dostojno odužilo razdraganoj publici — izvrsno izvedenim »Ladarkama« E. Cosettinu.

Uspjehu »KOLO« najviše je, sigurno, pridonio stručni voditelj N. Bašić, koji je i ovoga puta imponirao sigurnošću i temperamentom, te izvanrednim stilom dirigiranja.

Konferansu je nadasve korektno vodio Jere Mrnđe.

Vrijednim amaterima čestitamo, a onima koji

nisu uspjeli da čuju pjevanje »KOLO« na premijernom koncertu preporučamo da to svakako naprave 4. VII na reprizi pred Vijećnicom.

(B)

Zbor u Lozovcu otvorio je Marko Živković, član CK SK Hrvatske

Povodom 30-godišnjice aluminijске proizvodnje u Lozovcu

VELIKA USTRAJNOST

Trebalo je raditi u tvornici kakve još nije bilo na Balkanu

Da toga jutra u Lozovcu nije bilo zbora tvorničkih radnika, koji su u prekidu rada izšli iz tvorničkih hala da protestiraju protiv izraelske agresije i rata na Bliskom istoku, izgledalo bi na prvi pogled sve — kao prije dvadeset sedam ili trideset godina.

Čak i ovaj protestni miting u tvorničkom krugu učinio se, u osnovi, kao neko hrabro ustajanje radnika prve aluminijске tvornice na Balkanu — u borbi što su je vodili tokom tri prošla desetljeća: prvo za svoja prava, za veće nadnive, bolje uvjete rada i kolektivne ugovore, kasnije protiv okupatora i za obnovu svoje tvornice i zemlje, a danas, sa istom ustajnošću i dosljednošću, za mir u svijetu.

Tvornica u Lozovcu, od prve dana puštanja u rad, 1. kolovoza 1937. godine, doživjela je čitav niz prekretnica: generacije su se izmjenile, došli su mladi ljudi, mnogi rođeni poslije rata. Ali, duh solidarnosti radničke klase ostao je i danas utisnut u svima, kod onih mlađih i kod onih starijih. Među njima je i dvadesetak veterana što su se saživjeli sa tvornicom još od njenog postojanja.

A ti prvi dani, dani gradnje i probnih proizvoda, nosili su u sebi prve nade u uhljebljenje mnogočasnog porodica ovoga škrtog kraja, ali i prve nedaće najamnog radnika.

MNOGO JEFTINE RADNE SNAGE

Temelji tvornice udareni su u listopadu 1936. godine, na golenom kraškom bespuču, na površini od pola milijuna kvadratnih metara, odmah poviješi kranjona Skradinskog buka. Počele su tako niciati hale, spremišta, tornjevi, čudne građevine sa još čudnijim spratovima — povezanimi »mostovima«.

U samo devet mjeseci teškog i napornog danonoćnog rada nikla je nova tvornica, kojoj više nisu bili potrebni dimnjaci. Metal, koji je upravo osvajao svijet, bilo je, eto, moguće proizvoditi i u našoj zemlji. Električne energije, ugljena (za pogon plinskih turbina), vode i radne snage bilo je dovoljno — i jeftino. Šibenska općina, u cilju »privrednog unapređenja šibenskog područja«, poklonila je zemljište za izgradnju tvornice i odrekla se naplate takse za vodu, pisale su tadašnje novine.

Prve tone aluminija potekle su iz 16 elektrolitskih peći u

srpnju 1937. godine, uz pomoć stručnjaka »Elektrohemihaj« iz Osla, koji su i projektirali tvornicu. Postrojenja su imala kapacitet od 900 tona aluminija godišnje, a do kraja 1937. godine proizvedeno je 230 tona.

Nakon proširenja elektrolize 1938. godine, ugradnjom 12 novih elektrolitskih peći, i 1939. ugradnjom još 6 peći, proizvodnja je porasla na 1.800 tona aluminija. Iste godine, 1939., puštena su rad i postrojenja za proizvodnju gline, kapacitet 3.000 tona godišnje. Do tada se glinica nabavljala iz »Kemične tovarne« — Moste kod Ljubljane, a pomoćni materijal (kriolit i aluminijski fluorid) uvozimo od 3, 10 i 15 kilograma.

Gradnju postrojenja tvornice izvodila su građevinska poduzeća iz Zagreba (inž. D. Spiller i inž. G. Kastl), te češka tvrtka »Škoda«. Svečano puštanje u pogon obavljen je 1. kolovoza 1937. godine.

To je ona strana priča koja je završila slavljem i parolama, i koja je značila dobitak za ne-industrializiranu zemlju.

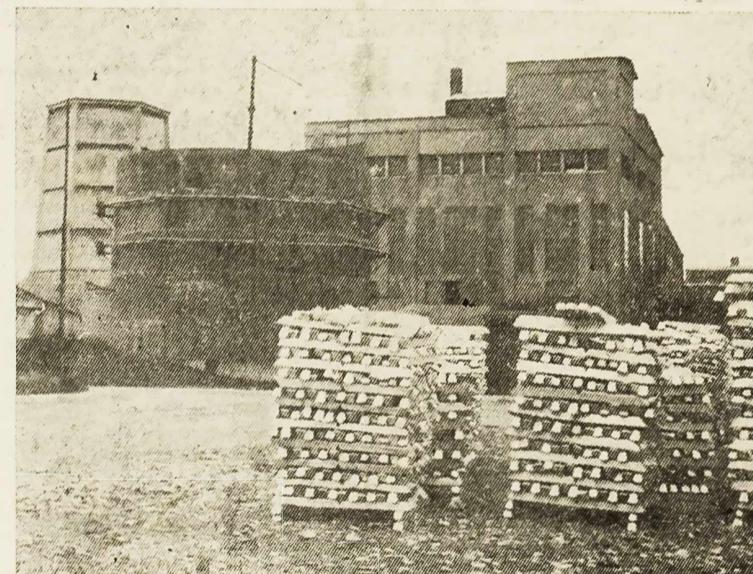
TESKI POSLOVI OBAVLJANI SNAGOM MISICA

Ali, postojala je i druga strana medalje: rad u teškim uvjetima, osobito u elektrolitskim peći, gdje su radnici posebnim željeznim probijaćima »busili« koru užarena aluminija da bi on procurio u kalupe. Peći nisu bile ukopane kao što je to u današnjim tvornicama, a nije bilo ni mehanizacije. Mnogi teški poslovi obavljeni su snagom mišića . . .

O prijevozu do tvornice brinuli su se sami radnici. Mnogi su pješačili i iz Šibenika. Da bi bili bliže tvornici, radnici su se kas-

nije selili u Skradin, koji je u to vrijeme bio dosta malaričan.

Tvornicu je podiglo akcionarsko društvo »Aluminij« a. d. Jeden od glavnih akcionara bio je i predsjednik ondašnje jugoslavenske vlade dr Milan Stojadinović, »vrhunski« finansijski špekulant. Inače je kao glavni akcionar figurirao Ivanović, čija je skraćenica imena glasila: IVANAL (Ivanović - aluminij) i kao takva bila utisнутa na ingotima od 3, 10 i 15 kilograma.

Stojadinović je prisustvovao i svečanom puštanju tvornice u pogon. Toga dana (1. VIII 1937) on je stigao brodom u Šibenik, ali je dočekan žestokim demonstracijama, te je morao prosljediti za Skradin . . .

Sindikati u tvornici bili su aktivni već od prvoga dana rada, te je još 19. svibnja 1937. bio organiziran štrajk, koji je prijetio da paralizira rad tvornice — koja se upravo spremala za probni pogon. Radničkim zahtjevima bilo je udovoljeno, ali je grupa radnika bila istjerana iz tvornice — na čelu sa Perom Škaricom.

Godine 1940. uoči rata, podignuta je druga hala elektrolize, čelične konstrukcije (»Škoda«). U njoj je bilo ugrađeno 20 elektrolitskih peći, te su ukupni kapacitet osiguravali proizvodnju od 2.880 tona aluminija. Proizvedene je 2.200 tona aluminija i 3.500 tona gline. Iste godine dovršena je i izgradnja ljevaoničke i drugih pomoćnih pogona.

RADNICI ORGANIZIRALI SABOTAŽE

Ali, rat je bio na vidiku i među radnicima se osjećalo vrenje. Oni su bili svjesni da poređak i institucije stare Jugoslavije ne

mogu garantirati obranu slobode i prava naroda.

Talijanski okupator od prvih dana je i u ovoj tvornici provodio svoj plan »vječnog prisustva«. Odmah su Talijani u tvornicu dovukli svoj rukovodeći, tehnički i administrativni kadar, dok su naše radnike podvrgli teroru. Ipak su, unatoč strogim mjerama sigurnosti, radnici organizirali diverzije i sabotaže. Tako je u listopadu 1942. grupa radnika minirala hidrocentralu

»Jaruga«, zbog čega je tvornica »Lozovac« ostala bez električne energije. Bez nje su ostali i grad Šibenik i Skradin.

Sve prijetnje i nastojanja Talijana da u pogon puste drugu, kaloričnu centralu, ostala su bez uspjeha. Nisu pomogla ni zastrašivanja. Elektroliza je ipak obustavila rad, a pošto je jedno vrijeme simbolično puštena u pogon, i preko dalekovoda operabiljvana energijom iz centralne »Manjolovac«, definitivno je prestala radom u siječnju 1943. godine. Velik broj radnika bio je tada otpušten, dok su Talijani demontirali 200 tona provodnika u kradom ih otpremili u Italiju . . .

Slični pljačku nastavili su i Nijemci, koji su željeznicom pokušali prebaciti u Njemačku veliku količinu elektromotora. Ali, njihov plan bio je osuđen i sprječen. Cetnici su također pljačkali.

NE VIŠE »IVANAL« NEGO »NARAL«

Opustošenu tvornicu radnici su nakon oslobođenja ponovo počeli pripremati za proizvodnju, ali ovoga puta nošeni vlastitim entuzijazmom. Tvornica je proradila u svibnju 1946. go-

dine i svojom proizvodnjom u velike pomogla obnovu zemlje.

Odada je prošla 21 godina, a vanjski izgled tvornice isti je kao i nekada: isti je onaj golemi prostor kojem daje pečat crvena boja boksitne rude i bijela boja kamena, iste su i one hrpe naslaganih aluminijskih ingota što se svjetluju na suncu. Razlike je samo u tome što ih sada ima više i što su na njima utisnuta slova NARAL (narodni aluminij).

U obilasku tvornice, kroz stara i novija postrojenja, sretao sam ljudi koji su ovdje provedli dobar dio svoga života. Ni jedan nije rekao da je to vrijeme provedeno uzaluđ.

TOMU ERCEGA pronašao sam u elektro - radionicu. Roden je 1908. godine u Lozovcu. Otac je sedmoro djece.

— Radim u Lozovcu od prve godine postojanja tvornice. Svi radnici bili su bez iskustva. Imali smo predradnike Norvežane i oni su nam pokazivali kako se radi. Morali smo se brzo osposobljavati. Često se nije gledalo na vrijeme. Radilo se i preko smjena. Plaće su nam u početku bile lože.

Poslije rata radio sam na građevinskim radovima u obnovi objekata. Bilo je mnogo novih radnika bez iskustva, pa sam opet neko vrijeme radio u Ijevanonici. Zatim sam prešao u elektro - radionicu, gdje i danas radim.

KRSTE KOVIĆ sjeća se tačno prvog dana kad je došao u tvornicu. »To je bio — kaže Ković — »tačno 1. listopada 1936. Zapravo, tvornice tada još nije ni bilo. Tek su bili otpočeli prvi građevinski radovi i pravio se priključni put do skradinske ceste. Kad je dovršen pogon gline, 1938. godine, zaposlio sam se u tom pogonu, ali sam radio i na njegovoj izgradnji. Tu sam ostao sve do 1943. godine, kada je elektroliza obustavila rad zbog rušenja dalekovoda od strane radnika — partizana. Nakon rata vratio sam se ponovo u pogon gline, 1947. godine. Sada radim na drožilici u novom pogonu obrade boksitne rudače.«

Ković i ne pomišlja na penziju. »Ako odem u penziju« — kaže on — »to bi značilo da više nisam nizašto. A ja osjećam da mogu raditi.«

NIKOLU SUPU sreli smo u pogonu gline, kod velike rotacione peći. U tvornici radi 18 godina. Prije toga bio je zaposlen u hidrocentralu »Jaruga« na Krki, zajedno sa svojim bratom Franom.

Budući da je FRANE bio jedan od glavnih učesnika u onesposobljavanju centralne »Jaruge«, poveli smo razgovor o tome događaju.

— Bilo je 30. XI 1942. godine — sjeća se Nikola. Radilo se u centrali po 12 sati dnevno. Oko osamnaest sati toga dana trebalo je da poslu smjeniti brat Frane. Znao sam što se spremi. Talijani su nekako bili uznenireni. Udvostročili su straže. Pred ulazom u centralu razgovarao sam sa stražarima, nastojeći da ih nekako zabavim, jer je upravo načinio brat Fran. Znao sam da u torbi nosi eksploziv.

Došao je nasmijan. Čak su stražari izmijenili s njim nekoliko riječi. Eksploziv je ušao u centralu . . . Oko 21 sat sve je bilo gotovo. Poskakali smo u riječku . . .

Frane i ja otišli smo u partizane, a slijedećeg dana Talijani su mi zapalili kuću.

Neka svoja sjećanja iznjo je i inž. BLAŽENKO BUDANKO tehnički direktor tvornice u Lozovcu, koji je i sam već trideset godina na raznim dužnostima u toj tvornici, što znači od njegovih prvih dana.

U tvornicu sam došao 15. travnja 1937. godine. Bio sam mlađi i bez osobitog iskustva, a trebalo je raditi u jednoj tvornici kakve još nije bilo na Balkanu.

TEKST I SNIMCI:

JOSKO CELAR

NIKOLA SUPE

TOME ERCEG

— Kako ste ta iskustva sticali u prvom razdoblju, i kao stručnjak i kao čovjek?

— Zaista, u svemu je trebalo poći iz početka. Da bih detaljnije upoznao proces proizvodnje, radio sam najraznopravije poslove. Često sam u ruke uzimao željeznu šipku za probijanje aluminijске »kore« u pećima. To je bio jedini način da se uoče nedostaci i proces usavrši.

— Postoje, čini se, neke nejasnoće u tome kada je potekao prvi aluminij iz ove tvornice. Možete li navesti tačan datum?

— Mogu vam tačno reći da je to bilo 7. srpnja 1937. godine. Naišao u dokumentima švicarske firme »Martigny«, preko koje je isao plasman našeg aluminija, tačno su navedeni datum kada su uzorci aluminija otpremani toj firmi na analizu. Prvi takav datum naveden je 7. VII 1937.

— Spomenuti ste analize. Zar se one nisu vršile i u tvornici?

— Jesu, ali nismo imalo kompletiran laboratorijski. Osim toga, Švicarci su tražili da im se na analizu salju uzorci svaka lijevanja, a to je bilo svaka dva dana. Mogu ipak reći da su se naše analize gotovo u potpunosti podudarale s njihovima. To je za nas bilo ohrabrujuće.

— Sjećate li se nečeg posebno uzbudljivog u tim prvim dani tvornice?

— Pa sve je na svoj način bilo uzbudljivo. Radilo se o proizvodnji koju je tek trebalo osvojiti. Ipak, spomenut ću vam jedan slučaj. Bilo je to mjesec - dva prije onoga datuma kada smo izlili prve uzorce i poslali ih švicarskoj firmi. Jednoga jutra prišli smo jednoj od peći, koja je već radila. Probili smo nešto »koru«. Pred nama se ukazao maleni krater iz kojega je izbjegala svjetlost - crvenasta jara. Čekali smo što će dogoditi. Bilo je zaista uzbudljivo: nakon kraćeg vremena potekao je rastaljeni bijeli metal! Tek jedna mala količina, velika poput ovećeg kovanog novca. Kad se skrutila, urezali smo u taj »novčić« svoja imena i datum. To je bio prvi aluminij što smo ga ovđje vidjeli. Šteta što nismo taj komad uspeli sačuvati.

— TEKST I SNIMCI: JOSKO CELAR

STANJE I MOGUĆNOSTI EKONOMSKOG RAZVOJA
DRNIŠKE KOMUNE (4)

Miljevački proizvodi na svjetskom tržištu

Poljoprivreda je već danas najznačajnija oblast drniške privrede, premda je društveni sektor zastupljen sa svega 10 posto. Nosioci poljoprivredne proizvodnje su PIK »Petrovo polje«, PZ Oklaj, PZ Unešić i »Miljevci«, pogon zagrebačkog »Voća«.

Prvo čemo se osvrnuti na bivšu PZ Miljevci — danas pogon »Miljevci« u sastavu poduzeća »Voće export-import« — Zagreb. Na taj prikaz opredijelili smo se iz tri razloga: prvo — da bismo pokazali prednosti integracije izvan granica jedne komune (u ono vrijeme i izvan granica kotara), drugo — da bismo istakli jednu suvremeniju plantazu na dalmatinskom kršu, i treće — da upoznamo čitaoce s jednom od prvih zadružnih organizacija na ovom području.

Poljoprivredna zadružna »Miljevci« — Širitovci osnovana je 27. listopada 1945. godine. Narodni odbor kotara Drniš, rješenjem br. 9890 od 12. srpnja 1947. godine odobrio je osnivanje zadruge, pod gornjim nazivom, za područje drniških sel: Drinovci, Brištani, Bogatići, Kavalici, Širitovci, Kaočine, Ključi Nos-Kalik. Predmet poslovanja zadruge bio je trojak: poljoprivredna proizvodnja, trgovina na malo i otok proizvoda od individualnih proizvođača, te davanje ugostiteljskih i drugih usluga svojim članovima.

Na osnovu dobrovoljnog članstva, u zadruzi je učlanjeno oko 400 miljevačkih zadrugara, dok s punim udjelom ima oko 50 posto učlanjenih. Prvotno je zadruga obuhvaćala 300 ha zemljisnih površina društvenog vlasništva, dobivenih na trajno korištenje. Osnovna djelatnost sada je proizvodnja voća i grožđa na površini od oko 200 ha. Pored toga, zadruga se bavi otokom poljoprivrednih proizvoda od individualnih proizvođača i vrši prodaju reprodukcionog materijala za poljoprivredu.

Stalno zaposlenih radnika zadruge je imala samo 19 (toliko ih ima i danas, kao pogon zagrebačkog »Voća«).

Nasad višnje maraske i badema sađen je od 1954. do 1961. Veći dio nasada zasadjen je bez rigoljanja tla (to je stariji dio), dok je oko 30 posto površina rigoljano prije sadnje. U posljednje tri godine obavljen je rigoljanje na većem dijelu površine, izuzevši predjela na kojima se nalazi tzv. kamen — »stanac«. Inače, čitav se kompleks nalazi na miljevačkom kamenaru — jako izmjenjive strukture.

Na tom objektu danas ima 19.000 stabala maraske i 13.000 stabala badema. Dio nasada sađen je kao čista kultura maraske, a dio najznačajno sa badmom, što je uobičajeno za tu kulturu. Sadnja je uglavnom izvršena u razmaku 7 x 7 m i, računajući životni prostor pojedinog stabla, ima površinu od 157 ha. U nasadu badema zastupljene su ove sorte: teksas, čarski kasni, princeps i domaći tvrdi.

Od ostalih voćnih sorti ima 679 stabala trešnje, te nešto krušaka, bresaka i oraša (ukupno 1.000 stabala).

Vinograd je zasadjen na površini od 14 ha i ima 40.000 čokota vinskih sorti, uglavnom »plavine« i »debita«. Od toga je na 8 ha 1954. godine zasadeno 27.000 čokota i danas se oni nalaze u punom rodu (proslodgođenje plan od 3 kg po čokotu ostvaren je). Površina od 50 ha, sa 13.000 čokota, sađena je 1963. godine. Planiранa proizvodnja grožđa za prošlu godinu od 94.000 kg takođe je ostvarena.

Plantaža vinograda i voća, ogradiena suhozidom visine 1,30 m, nalazi se u centralnom dijelu visoravn Krke i Čikole, odnosno u središnjem dijelu Miljevaca.

Uložene investicije u nasad početkom svibnja prošle godine iznose su 68.000.000 starih dinara ili 400.000 starih dinara po hektaru, uključujući u taj iznos i skladišne površine (oko 1.000 m²) upravnu zgradu, itd. S obzirom na vrijednost objekta, to su mala finansijska ulaganja. Naime, poznato je da za ozbiljnije prinose treba maraski bar 5 godina, a bademu 7—10 godina, i to uz dobru gnojidbu, pravovremenu zaštitu i solidnu obradu.

PZ »Miljevci«, baveći se posljednjih godina isključivo poljoprivrednom proizvodnjom (nakon odvajanja trgovinskih prodavaonica), nije imala finansijskih gubitaka, ali ipak nije bila u stanju da više ulaže u nasade i modernizaciju proizvodnje. Prošle godine nasad se našao u ozbiljnoj krizi. Trebalo je obaviti gnojidbu mineralnim gnojivima, sa oko 3 kg EMP-a po stablu, nabaviti atomizer za vršenje zaštite i još jedan traktor — gusjeničar BNT, te potrebna sredstva za zaštitu, za proširenje skladišta i povećanje osobnih dohodata. Sve to kolektiv bivše PZ »Miljevci« nije mogao učiniti. I, organi upravljanja jasno su rekli da je izlaz u integraciju. Ponudili su se PIK-u »Petrovo polje« i »Voće export-import« iz Zagreba. Na referendumu su se miljevački zadružari izjasnili za »Voće« i od 1. srpnja 1966. posluju kao pogon toga poduzeća.

»Voće export-import« iz Zagreba osnovano je rješenjem vlasti NRH od 22. ožujka 1947. godine. Predmet poslovanja je vršenje vanjsko-trgovinskih poslova izvoza i uvoza iz struke: voća, povrća i prerađevina, zatim trgovinska djelatnost na veliko i malo u unutrašnjem prometu, te proizvodnja voćnih sokova, koncentrata, alkoholnih pića i konzervi voća i povrća. U svome sastavu ima i dvije tvornice: »Vitaminiku« iz Banja-Luke (prerađivač i nekih proizvoda pogona »Miljevci«) i »Stubičanku« iz Gornje Stubice. Osim toga, »Voće« ima radne jedinice i skladišta u Beogradu, Semprevitu, Zagrebu, Subotici, Splitu i drugim mjestima.

U pogonu »Miljevci« kažu da je integracija ispunila očekivanja i da je potpuno opravdana. U kratkom roku, od nepune godine dana, podignuto je (montažnom izvedbom) skladište 40x11 m, garaža 14x9 m, te kupljen traktor-gusjeničar i atomizer »besler«. Ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju porasla su za 4—5 puta, dok je potrošnja umjetnog gnojiva porasla od 3 na 15 vagona. Zasadjen je i rasadnik sadnice maraske, badema i trešnje. Osim toga, prije integracije otkupljivan je od individualnih proizvođača samo badem, dok se danas otkupljuje i smokva. Posljednjih godina cijena suhih smokava jest će velika. U pogonu planiraju otok i daljnje sušenje smokava u sušari koju misle izgraditi.

Pored toga, planirana je izgradnja još jednoga skladišta, dok se na dovodenju električne energije već radi. U tu svrhu utrošit će se 9 milijuna starih dinara. Nakon dovoda struje instalirat će se postrojenje za tucanje i preradu badema. Time bi porastao i broj zaposlenih radnika. U vrijeme sezonskih radova pogon zapošljava 100—200 radnika, dok bi na novim postrojenjima radilo 50—70 radnika više od 5 do 8 mjeseci, ovisno o urodu badema na području Dalmacije.

Urod badema u Dalmaciji kreće se od 1.000 do 3.000 tona i njezinu preradom ostvario bi se bruto-prodikt od 40 do 60 milijuna starih dinara, koliko je donedavno iznosišno cijelokupna proizvodnja ekonomije. Planirana je i gradnja radionice za ambalažu, čija bi vrijednost usluga iznosišno 6—8 milijuna dinara.

Osbobi dohoci iznose danas u prosjeku 690 novih dinara, dok su 1965. iznosišili 350 novih dinara. Očekuje se daljnje povećanje proizvodnje i osobnih dohodata.

Ekonomija za 1967. godinu planira proizvodnju maraske od 95.000 kg, u vrijednosti od 427.500 novih dinara, proizvodnju badema od 39.000, u vrijednosti od 312.000 novih dinara, proizvodnju trešnje od 1.358 kg, u vrijednosti od 2.716 novih dinara i proizvodnju grožđa od 104.900 kg, u vrijednosti od 136.370 novih dinara, te davanje usluga u vrijednosti od 2.080 novih dinara i otok u iznosu od 150.000 novih dinara. Osim toga, planiran je dohodak pogona u iznosu od 43 milijuna starih dinara (1965. godine bio je 12 milijuna).

Proizvodi ekonomije iz Miljevaca djelomično se prerađuju u banjalukačkoj »Vitaminiki«, dok veći dio »Voće« plasira na evropsko i svjetsko tržište (Austrija i SAD), te su tako miljevački proizvodi cijenjeni i traženi ne samo na domaćem nego i na svjetskom tržištu.

Sime Pilić

PRVI PUT U JUGOSLAVIJI NA MAGISTRALI SU UCRTANE NOVE SREDISNE LINIJE OD MJESAVINE SINOLAKA I STAKLENIH KUGLICA (PERLA) U OBLIKU FINIH KRISTALICA SECERA.

UCRTALO IH JE ZAGREBAČKO PODUZEĆE »INTERPLET« NA DIONICI MAGISTRALE KOJU KONTROLIRA I ODRŽAVA PODUZEĆE ZA CESTE IZ ŠIBENIKA, U DUZINI OD 175 KILOMETARA.

NOVE SREDISNE LINIJE DAJU NOĆU ODSJAJ I ZA DEVET puta JASNJI OD UOBIČAJENIH I VOZACA »VODE« PO CESTI BOLJE OD BILO KOJIH DOSADASNIH SAOBRAĆAJNIH ZNAKOVA.

PRVI PUT U NAŠOJ ZEMLJI

Sjajna traka na magistrali

U četvrtak, noću, krenuli su šibenski novinari na specijalnu vožnju po magistrali, u organizaciji Poduzeća za ceste iz Šibenika i zagrebačkog poduzeća »Interplet«.

Cilj vožnje bio je da novinari na licu mjesta upoznaju sve ono što je Poduzeće za ceste iz Šibenika učinilo da dionica magistrale od Masleničkog mosta do splitskog područja bude sigurnija za vožnju.

Osim toga, trebalo je da prvi put vide i novu središnju liniju, zapravo sjajnu bijelu traku povučenu po sredini kolovaca. Na put s novinarima krenuli su i predstavnici Poduzeća za ceste, direktor Ivan Skračić i inž. Andelko Marušić, te predstavnici »Interpleta«.

Nakon jednosatne vožnje, novinari su prezentirani mnogi podaci koji govore da je Šibenika Poduzeće za ceste prišlo ovogodišnjim pripremama magistrale za saobraćaj — vrlo savjeno, ulažući u to znatna finansijska sredstva.

Direktor Ivan Skračić upoznao je novinara da je na području magistrale, koje pripada Poduzeću za ceste iz Šibenika, bilo prošle godine ukupno 338 saobraćajnih nesreća (na području Zadra 182, a na području Šibenika 156), te da je u njima smrtno stradal 15 osoba (Zadar 8, Šibenik 7), dok je 78 lica bilo teže, a 134 lakše povrijeđeno. Ukupna materijalna šteta nastala u tim nesrećama kreće se oko 163 milijuna starih dinara (Zadar 85, a Šibenik 78 milijuna).

Iako to nisu bile tako alarmante činjenice, poduzeće je htjelo da ih u ovoj Međunarodnoj godini turizma smanji i svedu na minimum, te da vožnju po svome dijelu magistrale učini udobnijom i sigurnijom. Brojni izvještaji i zapisnici kotarskih i republičkih inspekcija i komisija govore da je šibensko poduzeće ulagalo dosta napora da to učini. Ovogodišnji izvještaji to još više potvrđuju. Ali, s obzirom na Međunarodnu godinu turizma i pojačani promet vozila u ovogodišnjoj sezoni, trebalo je da Poduzeće za ceste uloži sredstava i kvalitetnije pripremi cestu za vožnju.

U prvom redu trebalo je »zakrpati« kolovoz i dovesti ga u normalno stanje, pogotovo što su ruiniranja bila velika. Do sada je »zakrpano« oko 7.000 kvadratnih metara magistrale, uglavnom na zadarskom području, u što je poduzeće utrošilo oko 35 milijuna starih dinara. Za obnovu postojecih i postavljanje novih saobraćajnih znakova poduzeće je izdvojilo 8 milijuna dinara, a za ugradnju 2 kilometra obdobja (čeličnih) utrošila je još 28 milijuna starih dinara.

Poduzeće je izvršilo i obnovu kilometarskih stupića, te uređenje raskrsnica, petlja, križališta i prostora za pristajanje autobusa, a sada upravo radi na postavljanju 17 semafora i 2 kontrolna ogledala. Za sve te radove poduzeće je trebalo oko 320 milijuna starih dinara.

Nova središnja linija po kolovozu također je jedna od mješavina zainteresirali su i poduzeća Splita, Dubrovnika, Gospicu i Crne Gore, s kojima je »Interplet« već sklopio ugovore za ubilježavanje središnjih linija na dužini cesta i magistrale od 1.050 kilometara.

Sada se za novu smjesu interesiraju i neki aerodromi, te poduzeće iz unutrašnjosti zemlje. Poduzeće za ceste iz Šibenika upotrijebiće novu smjesu i na cesti Šibenik — Drniš, čim ona bude završena. Naime, stare linije trebalo je mijenjati svake godine, a ipak se noću nisu vidjele ni tridesetak metara pred svjetlima automobila, dok nova mješavina svjetli sve dok farovi sežu, »govoreći« vozaču kad nailazi krivina, kad

Upozorenje

Drveni most preko rijeke Krke, pod samim slapovima, podignut je prije pet-sest godina. On je dosad dobro služio izletnicima i kamplistima na drugoj obali rijeke, te radnicima i težacima oko Skradina — koji poslon dolaze na Krku.

Ali, ove sezone, kada se na tom punktu očekuje najveća frekvencija, pred mostom je postavljena tabla sa upozorenjem: »Prijelaz preko mosta zabranjen radi mogućnosti rušenja.«

Nepogode i snage vode stvarno su uzdrmali most, tako da je na više mesta znatno oštećen. Vjerojatno takvo stanje neće potrajati do ljeta, ali začduje da on ni do danas nije popravljen.

Tabla sa upozorenjem nije rješenje, tim više što turisti i izletnici nemaju drugog puta za prijelaz preko rijeke. Oni most još uvijek koriste.

Tekst i snimak: J. C.

UZ 30 - GODISNJICU ALUMINIJSKE INDUSTRIJE

Metal naših dana

I U MOSTOGRADNJI

Od sive tri tisuće tona u predratnim godinama proizvodnja aluminijske našoj zemlji popela se danas na više od 50 tisuća tona. Unatoč prednostima nad klasičnim vrstama građevinskog materijala, aluminijski još uvijek nije našao široku primjenu u građevinarstvu. Pa ipak, s onim što je dosad postignuto — možemo biti zadovoljni.

Osim što se aluminijski upotrebljava za gradnju hangara, tvorničkih hala i krovnih konstrukcija, on se dosta primjenjuje i za gradnju reprezentativnih objekata u našoj zemlji.

Tako je uspješno primijenjen kod gradnje zagrebačkog neboder, čiji je vanjski dio gotovo sav od aluminijskog. U građevinarstvu se posebno teži serijskom načinu proizvodnje, naročito u domaćinstvu (namještaj, stolovi i stolice). Ovdje naročito dolazi do izražaja težnja da se — korisno uskladi sa udobnjim.

Budući da aluminijski ima mnoge prednosti pred klasičnim materijalima, ne samo u građevinarstvu nego i u ostalim oblastima, to je sasvim razumljivo da on danas nailazi na sve veću primjenu.

Što i dosad nije šire primjenjivan, razlog prvenstveno leži u skupoci, te u nedostatu sirovina za prerađivačku industriju. Poznato je, naime, da jedna naša tvornica može »prugati« cijelogokupnu godišnju domaću proizvodnju toga metala. Takvom stanju umnogome doprinose i disproporcije koje vladaju između elektroenergetskih kapaciteta i tvornica aluminijskih.

Pomanjkanje iskustva, kadra i mladost ove industrije, objektivne su teškoće, ali ih ona savladava i uspješno prati razvoj cijelokupne privrede, što, među ostalim, potvrđuju i uspjesi tvornice lakih metala »Boris Kidrić«. (jj)

Iz Drniša

U Drnišu je 8. ovog mjeseca održana VI redovna općinska konferencija SSRN, kojoj su, pored delegata i članova Općinskog odbora SSRN, prisutstvovali i Božo Radić, potpredsjednik Glavnog odbora SSRN Hrvatske, i Miro Kuhać, član Izvršnog odbora Kotarskog odbora SSRN Split.

REAGIRANJA

Za prošlonedjeljne agresije Izraela na susjedne arapske zemlje, UAR, Jordan i Siriju, go tovo sve društveno - političke organizacije, radni kolektivi, škole i druge institucije na području Šibenske općine pridružile su se osudi izraelske agresije, zahtijevajući da se što pre vratiti mir na Srednjom istoku.

Na protestnim mitingima u radnim kolektivima izražene su simpatije i prijateljska podrška arapskim narodima u njihovoj borbi za očuvanje legitimnih prava i za uspostavljanje mira u tom dijelu svijeta. U vezi s tim, upućeni su brojni telegrami Državnom sekretarijatu za vanjske poslove, u kojima građani i radni ljudi naškomune izražavaju oštru osudu izraelske agresije i zahtijevaju što skoriju obustavu ratnih operacija na teritoriju arapskih zemalja, te povlačenje agresora sa napadnutog teritorija. (j.)

PRIJEDLOG O REORGANIZACIJI ŠKOLSTVA

NA SKUPOVIMA ORGANIZACIJA SSRN

U svim mjesnim organizacijama i podružnicama Socijalističkog saveza u toku je održavanje rasprava o Prijedlogu za reorganizaciju mreže škola prvič i drugog stupnja.

Nakon što se članovi SSRN izjasne o predloženoj reorganizaciji školstva na Šibenskoj općini, sazvat će se sjednica Skupštine općine Šibenik, na kojoj će se donijeti odgovarajuće mjeru.

O predloženoj reorganizaciji školstva raspravljali su i članovi radnih zajednica i savjeta škola prvič i drugog stupnja. Tom prilikom date su primjedbe i sugestije za buduće djelovanje šibenskog školstva.

Kao što je poznato, prema Prijedlogu što ga je izradila sporedna komisija, umjesto 21 osnovne centralne škole ubuduće bi djelovalo 16, odnosno 13 centralnih škola, dok bi se na području drugostepenog školovanja formirala četiri obrazovno-stručna centra, i to: metalurško-tehnički centar, centar za robni promet, škola za učenike u privredi i gimnazija.

Tako formirani centri rezultet su potreba i mogućnosti šibenske privrede i komune u cijelini. (j.)

zabilježeno

U posljednjem, trećem ovogodišnjem broju časopisa »Privreda Dalmacije«, koji već nekoliko godina izlazi u Splitu, obrađeno je više aktualnih privrednih tema. Pored ostalih, objavljen je i rad našeg sugrađanina Borisa Kale, u kojem argumentirano i studiozno raspravlja o organizaciji, upravljanju i održavanju cesta. Drugi Kale je veoma česti suradnik časopisa »Privreda Dalmacije«.

Muzej grada Šibenika već je obavio sve potrebne pripreme za učestvovanje na Prvoj internacionalnoj izložbi gradskih zidina, koja će se krajem ovog mjeseca održati u talijanskom gradu Lucca. Na izložbi će Muzej grada Šibenika predstaviti, uz ostalo, fotokopije gradskih zidina, tvrdava i vratu, te gradskog grba. Na skupu će suradnik Muzeja grada Šibenika prof. Fran Dujmović podnijeti referat na temu »Razvitak Šibenika«, sa osobitim osvrtom na povijest njegova fortifikacionog sistema.

Početkom srpnja ove godine dvadesetak mladih Šibenčana, većinom učenika Gimnazije, posjetit će francuski grad Grenoble. Oni će u Grenoblu boraviti dvadeset dana i tako uzvratiti posjet mladim Francuzima koji su prošle godine boravili u našem gradu. Pored susreta s tamošnjom omladinom, Šibenčani će razgledati i kulturno-historijske spomenike Grenoblea i okoline. (B)

INDIVIDUALNA STAMBENA IZGRADNJA

Nove kuće i vikend-kućice

U gotovo svim poznatijim turističkim i izletničkim mjestima na Šibenskom području vrlo je razvijena stambena djelatnost. Ona se naročito razmala duž obalnog pojasa, na kojem se, prema regionalnom planu, formiraju rekreativni centri.

Sve do prošle godine Šibenik se nalazio na prvom mjestu po intenzitetu individualne stambene izgradnje. Međutim, u zadnje vrijeme porastao je interes za gradnju obiteljskih i vikend-kućica i u mjestima izvan gradskog područja. Sve se više interesira za gradnju takvih objekata javlja i iz unutrašnjosti zemlje, iz Beograda, Zrenjanina, Osijeka, Zagreba i drugih gradova.

Radi ilustracije, navodimo podatke koje smo o individualnoj stambenoj izgradnji dobili u Odjelu za komunalne poslove Skupštine općine Šibenik. Samo u ovoj godini, i to do kraja svibnja, registrirano je — ništa manje nego 220 dozvola za dojdeljivanje lokacija.

U većini slučajeva radi se o gradnji malih obiteljskih i vikend-kućica. Od toga broja najveći broj lokacija odnosi se na Primošten, Vodice, Tijesno, Murter, Pirovac, Grebašćicu i Žabročić. Računa se da će do kraja ove godine biti registrirano najmanje 400 dozvola za dojdeljivanje lokacija. (j.)

KADA CE USLIJEDITI GRADNA NOVOG GROBLJA?

Sadašnje groblje, smješteno ispod tvrđave Sv. Ane, a građeno prije 130 godina, ni u kojem slučaju ne odgovara više svojoj namjeni, posebno zbog svoje lokacije. Ono se nalazi u najgušće naseljenom gradskom području. Osim toga, dio groblja nalazi se u veoma derutnom stanju, to predstavlja opasnost od zaraze za okolno stanovništvo. Zbog svoga malenog prostora, često puta dolazi u pitanje i ukop mrtvaca.

Iz svih tih razloga, komunalno poduzeće »Čempresi« zatražilo je od nadležnog rukovoda da se izgradnjom novog groblja na Meterizama obustavi daljnje ukapanje mrtvaca na sadašnjem groblju.

Ali, u međuvremenu se odustalo od prvobitne lokacije na Meterizama, s tim da se gradnja centralnog groblja izvrši proširenjem već postojećeg na Raskriju, koje predstavlja dalekao boju lokaciju u sadašnjem uvjetima.

Samo, ne znamo zašto se tako odugovlači s početkom radova. Možda su po srijedi materijalna sredstva? Ali, bez obzira na to, potrebno je pitanje groblja što prije riješiti. (j.)

Integracija

ZASAD SAMO TRI PODUZEĆA

Integracija u trgovini na području Šibenika, kao što je poznato, nije uspjela. Provedenim referendumom u sedam trgovinskih organizacija, za integraciju su se izjasnile samo tri radne organizacije, i to »Ishrana«, »Sloga« i »Plavina«, dok su članovi ostala četiri kolektiva u većini glasali — protiv udruživanja i osnivanja jedinstvenog trgovackog poduzeća.

No, bez obzira na već poznate rezultate referendumu, do integracije će ipak doći. U toku su pripreme poduzeća »Ishrana«, »Sloga« i »Plavina« da osnuju jedinstvenu trgovinsku organizaciju.

U svakom slučaju, i integracija samo tri poduzeća nesumnjivo govori da su šibenski trgovci i pak shvatili kako dosadašnji način poslovanja nije mogao utriput razvijenijoj trgovini u samom gradu.

Vrlo je vjerojatno da će i ostale trgovinske organizacije uskoro uvidjeti da jedini put ka prosperitetu vodi preko integracije cijelokupne trgovacke mreže na području grada. (j.j.)

Povodom članka:

„Ne žele više biti članovi sindikata“

U »Šibenskom listu« od 7. lipnja 1967. godine na strani 4, stupac 4, objavljen je članak pod naslovom »Ne žele više biti članovi sindikata«, u kojem se na jednostran i uvredljiv način iznose pojedine stvari koje nisu provjerene i koje ne odgovaraju istini, zbog čega molim naslov da u interesu pravilnog obavještenja javnosti objavi slijedeće.

Prvo svega, želim upitati šta je navelo autora i pojedince koji stoje iza dotičnog članka, i u koje im je svrhe trebalo da lične stvari iznose u javnoj štampi? Uvjeren sam da su to lične netrpeljivosti i obraćuni iz starih vremena, iako je zaključak Izvredne konferencije Saveza komunista općine Drniš da se stare stvari ne potenciraju, što je svakako u interesu daljnog rada Saveza komunista na području ove općine.

Velik broj ljudi na našem području ne plaća sindikalnu članarinu, ali Općinsko vijeće sindikata nije našlo pravi put da ispita koji su stvarni razlozi takvog stanja, već je izabralo ovaj put — da individualno napada članstvo i u to iznosi stvari koje nemaju nikakve veze sa članstvom u organizaciji sindikata. Kada znamo da je članstvo u sindikatu dobrovoljno, onda je sasvim jasno i namjera ovog članka.

Nije istina da sam Izvršnom odboru sindikalne podružnice podnio pismenu izjavu — da ne želim biti član sindikata, već je tačno da sam blagajnik Šibenčke općine upoznao — da mi više ne obustavlja članarinu za sindikat putem platne liste, jer to nije na zakonu osnovano. Razlozi zbog kojih ne plaćam članarinu leže u tome što imam vlasti-

to uvjerenje da se novac u Općinskom sindikalnom vijeću ne zahtjeva troši i nepotrebno rasipa. Naime, postavljam pitanje: Imamo li dovoljno sredstava da u Općinskom sindikalnom vijeću imamo dva stalna službenika (profesionalnog potpredsjednika i službenika) i honorarnog predsjednika, kojima se svakog mjeseca u bruto-iznosu isplaćuje oko 300.000 starih dinara?

Nije li, dakle, apsurd da se novac rasipa i nepotrebno troši, dok na drugoj strani imamo nezaposlenih članova sindikata kojima za vrijeme nezaposlenosti ne možemo pružiti bilo kakvu pomoć.

To su uglavnom razlozi zbog kojih sam prije 2-3 mjeseca prekinuo plaćati sindikalnu članarinu, i tako ću nastaviti sve dok se članstvo ne položi račun kako se sredstvima gazduje.

Moj slučaj, u kojem autor članka Šime Pilic, dopisnik »Šibenskog lista«, a po nagovoru drugih, neodgovorno napada i služi se mojom ličnosti u javnoj štampi, pokušat ću prikazati nadležnom sudu i zatražiti zaštitu na osnovu zakonskih propisa.

Ilija Dizdar
načelnik Odjela za finansije
Skupštine općine — Drniš s.r.

Navodi su istiniti

Clan Predsjedništva Općinske konferencije Saveza omladine Hrvatske — Drniš, drug ŠIME PILIĆ, vanjski suradnik — honorarni dopisnik — »Šibenskog lista«, u broju 768 »Šibenskog lista« od 7. lipnja 1967. godine, pod naslovom »Ne žele više biti članovi sindikata«, objavio je tri vijesti koje je dobio u Općinskom sindikalnom vijeću. Objavljeni tekst u potpunosti odgovara informaciji koju je dalo Općinsko sindikalno vijeće. Općinska konferencija SOH smatra također da navedeni podaci iznijeti u članku »Ne žele više biti članovi sindikata« u potpunosti odgovaraju istini.

U tom napisu spomenuta je funkcija načelnika Odjela za finansije (bez navođenja imena). Dva dana poslije izlaska lista autor napisu službeno je bio u prostorijama Skupštine općine Drniš — Odjel za Narodnu obruku (Referata za predvojničku obuku) oko 8 sati, gdje ga je načelnik fizički napao i nanio mu fizičke ozljede, vrijedajući ga brutalnim riječima: »Da imam pištolj, pucao bih u tebe i sasuo ti pet metaka u glavu.«

Budući da je autor napisa član našeg Predsjedništva i da se korakno ponašao u razgovoru s načelnikom o članku »Ne žele više biti članovi sindikata«, smatramo da je naprijed navedeni postupak odgovornog funkcionera suprot našim socijalističkim nor-

mama u rješavanju ovakvih problema, tim više što postoje zakoni usvojeni od odgovornih foruma u našem društvu.

Predsjedništvo jednoglasno odlučuje način na koji je odgovoran funkcioner Skupštine općine fizički napao autora članka, vrijedajući ga nedovoljenim rječnikom. Reagirajući na stav načelnika Odjela za finansije Skupštine općine, Predsjedništvo smatra da je autor članka dao doprinos na uklanjanju negativnih i neodgovornih pojava prema organizaciji Saveza sindikata, koja se bori za stvaranje boljih životnih uvjeta našeg radnog čovjeka. Prije 14 godina nastupio je na dužnost učitelja u Osnovnoj školi u Pirovcu, gdje ga je i zatekla smrt.

Ante Serdarev već je u ranoj mlađosti pripadao naprednom omladinskom pokretu, a početkom 1944. otišao je u partizane. Kao borac III sektora, sudjelovao je u borbama za oslobođenje Dalmacije, Istre i Tršćanskog primorja. Za njegova službovanja u Pirovcu aktivno je učestvovao u elektrifikaciji sela, te na mnogim dobrovoljnim radnim akcijama.

Izenadenom smrću Ante Serdareva, radni kolektiv Osnovne škole u Pirovcu izgubio je vrijetnog radnika i pedagoga, a Pirovac čovjeka koji je sve svoje sposobnosti ulagao za napredak i razvoj socijalističkih odnosa u tom mjestu.

Drugi prijenos pošte raketom

ALUMINIJ-3' POLETJELA

PROSLAVI 30-GODIŠNICE ALUMINIJSKE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE, KOJA JE 9. I 10. LIPNJA ODRŽANA U ŠIBENIKU I LOZOVCU, PRIKLJUCILI SU SE I RAKETNA SEKCIJA I FILATELISTICKO DRUŠTVO »ŠIBENIK«, KOJI SU OVOM PRILIKOM IZVRSILI DRUGI PRIJENOS RAKETNE POSTE.

Ovog puta lansirana je sa poligonu u Lozovcu raketa »ALUMINIJ-3«, koja je uzletjela u pravcu Šibenika. U tijelu raketne nafta zalažila se filatelistička pošta sastavljena od spomen-dopisnica sa ambrom TLM »Boris Kidrić«. Raketna pošta, nakon prijema i potvrde od strane šibenske pošte, tij. neposredno poslije uspješno lansirana je učesnicima proslave. Upisnjem letom rakete »Aluminij-3« rehabilitiran je nepredviđen pad rakete »Faust-1« u more, koja je na svome prvom letu trebala nedavno prijeći put od otoka Prvića do kopna u pravcu Šibenika.

Upisnjem letom rakete »Aluminij-3« rehabilitiran je nepredviđen pad rakete »Faust-1« u more, koja je na svome prvom letu trebala nedavno prijeći put od otoka Prvića do kopna u pravcu Šibenika. Cim se raketa »Aluminij-3« vulnula u nebo, prišlo se je lansirajući druge raketne pošte, koje su nezaposleni članovi sindikata kojima se vrijeme nezaposlenosti ne možemo pružiti bilo kakvu pomoć. To su uglavnom razlozi zbog kojih sam prije 2-3 mjeseca prekinuo plaćati sindikalnu članarinu, i tako ću nastaviti sve dok se članstvo ne položi račun kako se sredstvima gazduje.

Cim se raketa »Aluminij-3« vulnula u nebo, prišlo se je lansirajući druge raketne pošte, koje su nezaposleni članovi sindikata kojima se vrijeme nezaposlenosti ne možemo pružiti bilo kakvu pomoć. Posredstvom turističkog bura u Zrenjaninu, i to u objektima kućne radinosti. Poslije ove grupe turista, slijedit će posjeti gostiju iz Zrenjanina sve do 15. rujna ove godine. Na osnovu tog aranžmana, 240 ležaja u objektima kućne radinosti bit će kapanjirano puna tri mjeseca.

U prvi pet mjeseci ove godine dovršena su dva stambena objekta, sa ukupno 36 dvosobnih i trosoobnih stanova. Osim petorokatnice u predjelu Buale, sa 20 stanova, na Bunarima je izgrađen objekt sa 16 stanova. Gradevinjske radove obavljeno je šibensko poduzeće »Izgradnja«.

U prodavaonici trgovackog poduzeća »Technomaterijal« pojavili su se prvi domaćinski aparati talijanske proizvodnje. Potrošači ih mogu nabaviti za dinarsku sredstva. Hladnjaci marke »Innis«, kapacitet 200 litara, koštaju 220.120 starih dinara, a strojevi za pranje rublja, iste marke, mogu se nabaviti po cijeni od 318.000 dinara. Ti strojevi, kapaciteta 5 kilograma, obavljaju čak devet operacija i njihova automatsizacija umnogome olakšava posao domaćicima. (j.)

Zatvorena je V samostalna izložba slike kninskog umjetnika Sretena Mlinarevića,

Uzrok i namjera

Jedne školske godine u dnevniku je pisalo: »Nastava nije održana radi nevremena«. Na javnim mjestima možemo naći ovakva obrazloženja: »Predavanje odloženo radi bolesti predavača« ili »Sastanak odgođen radi nedostatka kvoruma«.

Šta je, zapravo, kazano tim rečenicama? Kazano je da nastava nije održana — da bi bilo nevrijeme, da je predavanje odgođeno — da bi predavač bio bolestan i da je sastanak odgođen — da ne bi bilo kvoruma.

Izgleda karikirano, ali nije, nego baš kako smo napisali. To je isto kao kad bi stranac rekao: »Ja vidjela vaš lijepe zemlje«.

U svakom tom primjeru, umjesto »radi«, trebalo bi pisati »zbog«.

Mi idemo u školu radi znanja, a ne zbog znanja. Idemo u prodavaonice radi kupovanja (i da nešto kupimo). Tim rečenicama izrečena je namjera. Nju treba izricati, pored ostalog, i prilogom »radi«.

Za izricanje uzroka često se u složenim rečenicama upotrebljava i veznik »pošto«. To je nepravilno, jer on služi za izricanje vremena. Rečenicom »Pošto smo iscrpli dnevni red, završavamo sastanak« nepravilno izričemo uzrok. Treba ga zamijeniti veznikom »kako«, »zato što« i dr. »Pošto« se upotrebljava za izricanje vremena: »Pošto smo završili sastanak, otišli smo kući.«

M. K.

MUSICAL

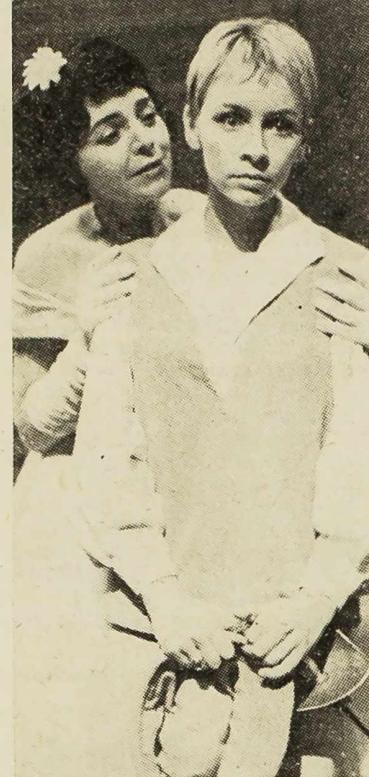
„Kako vam drago“

Na ovogodišnjem VII jugoslovenskom festivalu djeteta, koji će se u našem gradu održati od 25. lipnja do 2. srpnja, nastupiće i jedan inozemni ansambel.

Riječ je o Centralnom dječjem i omladinskom kazalištu iz Berlina (Njemačka Demokratska Republika). Gosti će na Ljetnoj pozornici izvesti musical »Kako vam drago ili Brodolomi iz Ilijira«, prema istoimenom djelu Williama Shakespearea.

Autor ovoga musicala je Günter Deicke, a muziku je dao Klaus Fehmel. Scenografski okvir predstave dao je Otto Kahler. Režiser je Hanus Burger, a koreograf Hannes Vohrer. Ulogu Olivie tumači Christine Ansel, a ulogu Viole Jutra Hoffmann.

Opće je mišljenje da će izvedba musicala »Kako vam drago« biti najatraktivnija predstava na ovogodišnjim festivalskim večerima. (B)

POVIJEST SIBENSKOG SKOLSTVA (3)

Testament M. Andreisa

Pisali smo već o tome da je početkom 20. stoljeća Veliko vijeće donijelo odluku da pomaže šibenske plemice i građane koji se školjuju u inozemstvu.

U 17. stoljeću šibenski plemić Mihovil Andreis Jurjev svojim testamentom od 13. veljače 1656. godine ostavio šibenskoj komuni sve svoja dobra u slučaju ako njegova kći Jakobina ne bude imala muških potomaka. Tim sredstvima komuna je bila dužna da udžrava jednog ili dva plemića na naukama u Italiji.

Šibenska komuna došla je u posjed spomenute ostavštine tek 1693. godine i postupala je po odredbama iz testamena Mihovila Andreisa Jurjeva, ali je francuska vlast kasnije inkamerirala ta dobra. Međutim, austrijska vlast je potkraj svibnja 1835. godine vratala dobra šibenskoj komuni, ali uz uvjet da se nabave državne obveznice, pa su od 1889. godine šibenski plemići uživali stipendiju na austrijskim školama, počevši od V razreda gimnazije pa dalje. No, propašću austro-ugarske monarhije propale su i obveznice ove zaklade, pa se time ona i ugasila.

Da li je u Šibeniku, uz javnu gradsku školu, djelovala i privatna škola? Na to nije moguće dati tačan i iscrpan odgovor. Međutim, iz povijesnih dokumenata moglo bi se zaključiti da je privatna škola postojala. Poznato je, na primjer, da je sredinom studenoga 1676. godine Ivan Mukić iz Tiješća povjario svoga sina Matu kanoniku don Andriji Capinanu — da ga poučava u krepotini pismu, uz obavezu da će mu za hranu i nauk plaćati 45 dukata.

Medu Šibenčanima koji su studirali u inozemstvu velik uspjeh i priznanje doživio je Melkior Tetta ili Tihić. Naime, on je 1. kolovoza 1666. godine izabran za prorektora i sindika Sveučilišta u Padovi, te mu je postavljena i spomen-plaća u velikoj auli padovanskog Sveučilišta. Dok su građanska lica najviše odlažale studirati u Padovu, dote su, u toku 17. i 18. stoljeća, klerici slani na školovanje u Ilirske kule u Loretu. (B)

Matavulj i šibenska kapa

A znate, sinko, ja sam prvo šila košulje i hlače, ali kako sašteš, dođe ti mušterija i kaže: »A nemam, pričekaj koji dan!« A ja onda kod Matavulja, jer te plaćao svaki dan. Tako smo, sinko, živjeli od danas do sutra...

A za koga sada radite?

Godine 1959. počela sam za Turističko društvo, onda za »Putnik« (»Atlas«) i Komisionu radnju u Kninu. Sijem ličke, bukovačke i šibenske kape. Došlo mi bilo poduzeće iz Dubrovnika da radim za njih, a ja njima: »Uzmite djevojke, nabavite mašine, dajte radni staž, godišnji odmor i zdravstveno osiguranje... Je li to, sinko, pravto? Toliko godina radim, ostarala sam. A da se, nedaj bože, razbolim, nemam ništa!

Je li dosad ova kuća mogla biti neboder? Recite pravto! Ovako radim od četiri ujutro do jedanaest navečer, punih deset korisnih sati, izradim deset kapa i dobijem — za one manje — sve skupa 1.500 dinara, a za veće 1.800 dinara. Da radim kao i drugi, a šta bih sve imala? Kažem ja: »Djece moja, dobro vam je! Tek se zaposlite, a već se skućite. A ja ni za skale-da popravim...«

PITALI DA KAŽEM STA RADI KOMUNISTA

Otkad se njeguje taj posao u Vašoj kući?

Pa više od 80 godina. Još je moja svekrva Dušanka Stojić radila kod Matavulja. Jesam li onda »mitralj« penziju?... A šta sam opet proživjela za vrijeme rata? Znate, ova mašina lupa, pa su talijanske patrole zastajale pod prozorom, osluškivala i lupalile na vrata... A viđite onaj prozor. Onamo je stanovao jedan komunista, odavde vidim sve. Kad je ono ubilo špijuna Škotona, a stanovao je s druge strane naše kuće, eto odmah do ulice, pozvali me u komandu, pa onaj glavni, Alaćević, sve okolo se mom da kažem šta radi komunista i gdje je sada. Pa obećavao svašta. A ja: »Šta vi me nitate? Dodite tamo pa gledajte šta radi!« A on: »Svi ste kao jedan!«

Jeste li što izradili, prošlog ljeta?

Pa oko 400 kapa, a još sam morala 200. Materijala nema. Evo, ova svila. Pa prije si mogao ovaj papir izvući, a sada ga potegneš — a ono puno ljeplila po svili. Pa moj stari razmršuje i premotava. Eno vidite kako radi. A čoja, u komadiće! Gorenje šta nam posao ne daju i zimi, nego navale sada, ljeti...

Priredba u Perkoviću

Kovodstvom nastavnika Ivana Skoroze, izradila grupa učenika, a predstavljao je vjerni model starične zgrade u Perkoviću.

Nakon otvaranja izložbe izveden je program, sastavljen od pjesama, recitacija i kratkih igračaka, a zatim je održano međunarodno natjecanje u sportskim disciplinama.

J. C.

PISMA ZAHVALNOSTI

Ovih dana došla su nam u ruke, zapravo pokazana, tri vojnička pisma, upućena na adresu direktorice i nastavnika Škole učenika u privredi. Lijepim ili manje lijepim rukopisom napisala su ih tri bivša učenika ove šibenske škole. U njima ima mnogo običnih, svakodnevnih riječi. Međutim, i ne samo toga. Ipak, najbolje je da citiramo nekoliko uklonaka iz pisama. Stvar će tada biti malo jasnija!

— Zdravo moji, nikad nezaboravni drugovi nastavnici — piše ŽELJKO ČUKROV i nastavlja: »Javljam vam se sa odsluženja vojnog roka. Dužnost mi je i obaveza da vam napišem nekoliko riječi... I ovdje treba učiti kao i u školi. Dobio sam puškomitrailjer, drugujem s njim već šest mjeseci. Već sam pohvaljen kao najbolji vojnik... Svi ste mi mnogo pomagali u školi. Ja se toga sjećam i najlepše zahvaljujem na vašem trudu.«

— STIPI KOSTANU, također bivšem učeniku ŠUP-a, njegovu nastavnici sakupili su i poslali 7 tisuća starih dinara. Mladom vojniku je taj džeparac i te kako dobro došao. On je zahvaljan i piše im: »Dragi drugovi, primio sam novac što ste mi ga poslali. Kad me dežurni poručnik provrao i kazao odakle novac dolazi, bio sam izvan sebe — od sreće!«

Komentar uistinu nije potreban. (B)

STAMPANA BIOGRAFIJA J. VIKARIJA

Ovih dana pojavit će se u knjižarskim izložima još jedna nova knjiga, u kojoj je na 96 stranica opisan razvojni put šibenskog glumca Josipa Vikarija od prvih njegovih nastupa u dramskoj sekciji »Kola« do stalnog angažmana u Narodnom kazalištu i kreacije u nekoliko filmova. Najbolju ulogu Josip Vikarije ostvario je u filmu »Bakonja fra Brne«.

U knjizi je objavljen i prilog o razvitku kazališne umjetnosti u Šibeniku, a inače je ilustrirana sa 37 fotografija. Naslovnu stranu izradio je šibenski slikar - amater Viktor Radić. Knjiga je pisana koncizno, zanimljivo i stручno. Sve objavljene materijale napisao je novinar Mirko Urošević. (B)

»Kuća na rubu šume i u zadarskom kazalištu

U pretposljednjem broju lista pisali smo o uspjehu književnika Petra Bilušića, a osobito o njegovu djelu »Kuća na rubu šume« i izvedbama toga komada u dječijim kazalištima u Pridružini, Mostaru, Novom Sadu i Sarajevu. Ovih dana doznali smo da će i Kazalište lutaka iz Zadra staviti na svoj repertoar »Kuću na rubu šume«. Djelo će režirati direktor Kazališta lutaka iz Zadra prof. Zvonko Festini. (B)

— Stoji li u blizini Šime Stojić? — Ispod nas. Zvat će je: — Šima!

NISI IMAO NI ZA KRUH...

Dolazi 60 — godišnja Šime Stojić. U njenoj kući nije kape je radila neka cura. Kod nje je Šima 1928. počela učiti, da bi tek 1933., kad je cura prestala radom za Matavulja, prihvatala posao ona. Pričala nam je ono što je Šime Stojić, samo je, kad se tužila na »socijalno osiguranje«, rekla: »Matavulj je plaćao kušu za one koje su radile u radijonici, ali ne i za one koje su za nj radile kod svoje kuće.«

— Je, sinko — nadovezala je kasnije — vidite vi ovo: kod mene je prije rata, kao pomoćnica, radila jedna djevojka. Postiže rata trebalо joj je svjedočiti za staž. Svjedočila sam i priznalo joj je, a meni ne priznaju. Razumijete li vi to?

Dugo smo zatim razgovarali o materijalu. Gledao sam ga i opipavao, razmišljao o tome koliko puta svaki dio kape prode kroz blijeđe ruke vrijeđih žena. Svuda je po sobi bilo djevelova: posteve, sviđe, čoje, uložaka, željezni cijevčići, resica i gotovih kapa... Mašina bi pokatkad zakucala kao da se iznad starih goričkih krovova čuju morzevi znakovi. A Šime i Šima objašnjavale bi:

— Naporno, neće mlade djevojke. Nisu lude da rade bez socijalnog!

— Neka organiziraju posao.

— Eto, onda nije bilo ovoliko turista, a radilo nas je stotine. I sve je islo... — Zašto ne ide danas?

— Mi još koju godinu... I gotovo!

Zatvaraši smo zatim neku njihovu fotografiju iz onih dana.

— Nisi imao ni za kruh, a kamoli za slikavanje!

— zaskoči Šima.

A UMRIJET CE I ONE

Noć se spustila nad stare goričke krovove. Posljednji crveni odsjaji cijele na zapadnom sunču i odlazi za mašinu.

— Zbilja je šteta, sinko, da propada ova naša stara kapa! — reče Vica. A žena toliko nezaposlenih! Pokrenite i ono o socijalnom, jer ne znam kako će za koju godinu. I ono pokrenite o mašinu, nek ih kupu i dadu curama...

Izašli smo i zahvalili na razgovoru. Iz susjedne kuće, stare i nakrivljene, čuli smo Ray Charlesovu »HIT THE ROAD JACK«, a iznad susjednog samostana, gore prema tvrdavi Sveti Ane i groblju, neko šaputanje i kucanje još jedne mašine za kape. Nismo ulazili jer je u kući bila bolest i čekao se liječnik.

Vraćamo se u centar grada i razmišljamo o starijim kapama i portalima, o kamenu svecu što goni kamenje ove... — Odzvana korak niz stepenice, u boji neona i gužvi prolaznika.

O Matavulju, radionicu i tkaonici nitko ni nije.

A eto, umrijet će i posljedne žene koje znaju zanat. Zar nije šteta? I prijekor gradu što ne čuva i nema ono što svaki traže, a ima toliko nezaposlenih žena i djevojaka na Birovu.

I lastavice se već skrile, i cvrkut prestao, a iz nekog radio-aparata čujem: »U zapadnim predjeljima moje povremena naoblaka, na Jadranu sunčano i vedro. Temperatura u porastu...«

I žene na Birovu!

— Kraj —

Josip Grbelja

UZ POSLJEDNI BROJ LISTA II OSNOVNE ŠKOLE U ŠIBENIKU

VRIJEDNI PRILOZI

U gotovo svim osnovnim školama u Šibeniku rade literarne sekcije. Pored povremenih književnih večeri, mladi literati imaju priliku da »istupe« i u glasilištu svojih škola. Tako, na primjer, II osnovna škola izdaje list »Mi mladi«. Ovih dana izašao je novi broj tog lista.

Na tridesetak stranica velikog formata, članovi literarne sekcije II osnovne škole štamplali su svoje radove. Priloge su objavljene: Ždravka Juras, Mirjana Škarac, Dragan Katić, Mirjana Prpa, Dubravka Tutavac, Vedrana Stanović, Biserka Bušać, Ljiljana Knežević, Ana Ferić, Inga Barić, Senka Šarić, Suzana Skogor, Ana Mravak, Milana Kačar, Maja Balen, Snežana Orač, Vlatka Novak, Silvana Matijaš, Zdravka Juras, Antica Rajčić, Zlatibor Prgin, Božislav Pešić, Silva Lovrić-Lemeš, Jadranka Kozole, Božidar Čapalija.

Svi objavljeni radovi odišu iskreno, a neko od njih uvjerenje, da su im autori talentirani. Na mlađim literatima je da još više čitaju dobra štiva, kako bi im radovi bili još bolji.

Donosimo samo jedan rad

TVORNICA ELEKTRODA I FEROLEGURA
SIBENIK

Na osnovu člana 183. Statuta i člana 26. izmjena i dopuna Statuta Savjeti radnih jedinica Tvornice elektroda i ferolegura raspisuju

Natječaj

za

1. Rukovodjica radne jedinice pogona ferolegura
2. Rukovodjica radne jedinice pogona elektroda i masa
3. Rukovodjica radne jedinice pripreme sirovina i sintera
4. Rukovodjica radne jedinice pogona kisikane
5. Rukovodjica radne jedinice elektroodržavanja
6. Rukovodjica radne jedinice mašinskog održavanja
7. Rukovodjica radne jedinice pogona ljevaone
8. Rukovodjica radne jedinice građevinskog održavanja
9. Rukovodjica radne jedinice stolarija
10. Rukovodjica radne jedinice špedicije
11. Rukovodjica radne jedinice industrijsko-inžinjerskog biroa
12. Rukovodjica radne jedinice tehničke kontrole
13. Rukovodjica radne jedinice nabavnog odjeljenja
14. Rukovodjica radne jedinice prodajnog odjeljenja
15. Rukovodjica radne jedinice finansijski poslovi
16. Rukovodjica radne jedinice analitičko planjski poslovi
17. Rukovodjica radne jedinice općih poslovi
18. Rukovodjica radne jedinice kadrovski poslovi
19. Rukovodjica radne jedinice radničke menze

UVJETI:

- Pod 1 i 2. VSS — diplomirani inžiner kemijske tehnologije ili metalurgije, sa 6 godina radnog staža u struci.
- Pod 3. VSS — diplomirani inž. metalurgije, kemijske tehnologije, strojarstva ili elektrotehnike sa 5 godina radnog staža ili VSS/I sa 8 godina radnog staža, ili SSS sa 12 godina radnog staža.
- Pod 4. VKV mehaničar, strojopravnik ili bravarski tehničar strojarskog smjera sa 10 godina radnog staža, od toga 5 godina u kisikani ili KV mehaničar, strojopravnik ili bravarski tehničar sa 15 godina radnog staža od toga 5 godina u kisikani.
- Pod 5. VSS dipl. inž. elektrotehnike sa 6 godina radnog staža u struci.
- Pod 6. VSS dipl. inž. strojarstva sa 6 godina radnog staža u struci.
- Pod 7. VKV ljevaonci ili SSS tehničar metalurgije sa 6 godina radnog staža ili KV ljevaonci sa 12 godina radnog staža.
- Pod 8. VKV zidar ili stolar ili SSS tehničar građevinskog smjera sa 6 godina radnog staža ili KV zidar ili stolar sa 12 godina radnog staža.
- Pod 9. VKV stolar sa 6 godina radnog staža ili KV stolar sa 12 godina radnog staža.
- Pod 10. VSS saobraćajnog smjera sa 6 godina radnog staža ili VSS/I sa 10 godina radnog staža ili SSS tehničar saobraćajnog smjera sa 15 godina radnog staža.
- Pod 11. VSS dipl. inž. kemijske, metalurgije, tehnologije, strojarstva ili elektrotehnike sa 6 godina radnog staža u struci.
- Pod 12. VSS dipl. inžiner metalurgije, tehnologije ili kemijske tehnologije sa 6 godina radnog staža u struci.
- Pod 13. i 14. Visoka SS sa 6 godina radnog staža ili VSS/I sa 10 godina radnog staža na komercijalnim poslovima.
- Pod 15. Visoka SS sa 6 godina radnog staža ili VSS/I sa 10 godina radnog staža ili SSS sa 15 godina radnog staža na financijskim poslovima.
- Pod 16. Visoka SS sa 6 godina radnog staža na analitičko-planjskim poslovima.
- Pod 17. Visoka SS sa 6 godina radnog staža ili VSS/I sa 10 godina radnog staža na općim ili sličnim poslovima.
- Pod 18. Visoka SS sa 6 godina radnog staža ili VSS/I sa 10 godina radnog staža na kadrovskim i sličnim poslovima.
- Pod 19. VKV radnik ugostiteljske struke sa 6 godina radnog staža ili KV sa 12 godina radnog staža u struci.
- Osobni dohodak prema Pravilniku o raspodjeli osobnih dohodatak tvornice elektroda i ferolegura.
- Ponude slati Kadrovskom sektoru u roku od petnaest (15) dana po objavljuvanju u štampi.
- Svi prijavljeni kandidati bit će obaviješteni o rezultatima natječaja u roku od 8 dana od donošenja odluke o izboru.

»PALK«
poduzeće za metalne konstrukcije
SIBENIK

Komisija za radne odnose »Palk-a«,
poduzeća za metalne konstrukcije

Oglašava

slobodna slijedeća radna mjesta

- 1) REFERENT ZA ZASTITU RADA
I ODRŽAVANJE
- 2) VOZAČ AUTOBUSA

UVJETI: Pod 1.: Strojarski tehničar sa najmanje 3 godine prakse u struci. Završena vojna obaveza. Prednost imaju kandidati koji su radili na istim ili sličnim poslovima.

Pod 2.: Kvalificirani auto-mehaničar sa položenim vozačkim ispitom »D« kategorije, s najmanje 5 godina staža u struci, završena vojna obaveza, te potpuna umna i fizička sposobnost za upravljanje motornim vozilima. Rad vozača odvijat će se u dva vida: vozit će autobusom radnike na posao i s posla, a u toku dana kamion poduzeća.

Poseban uvjet za oba radna mesta je pokusni rad.

Pismene ponude sa svim dokumentima i opisom dosadašnjeg rada, dostaviti Sekretarijatu poduzeća u roku od 8 dana od dana objavljuvanja.

Zašto je „Šibenik“ već godinama drugoligaš? Prva liga nije nedostižna

U posljednjih 20 godina nogometni klub »Šibenik« sudjelovao je u različitim takmičenjima, mahom kvalitetnog ranga. Klub je bilježio vrlo dobre rezultate, ali se nikada nije uspio probiti u najviši razred nogometnog natjecanja.

Doduše, postojale su povoljne šanse, ali ne i objektivne mogućnosti, pa se događalo da je u najod-sudnjim momentima znao pokleknuti. Tako je nekoliko puta bio prisiljen da sve započne iznova. To je imalo za posljedicu da je publika prilično nezainteresirano prati sudjelovanje našeg predstavnika u drugoligaškoj konkurenciji. Treba odmah kazati da NK »Šibenik« nije bio u stanju da se dovine do najvišeg nogometnog razreda.

U prvom redu nedostajao je dugoročniji program rada. Nai-me, sve je bilo prepustošeno stihiji, pa se, prema tome, više od dosadašnjeg stepena nije ni moglo postići. U takvim okolnostima nije nikakvo čudo što je »Šibenik« izgubio nekoliko vrsnih nogometnika, od kojih je većina naučila nogometnu abecedu baš u matičnom klubu. Svi su oni, u želji za boljom egzistencijom, potražili spas u drugim klubovima.

Duga sportska aktivnost stvorila je nogometnu tradiciju u našem gradu. Istina, skromna, ali je ona tu! — rečeno je u elaboratu o novoj reorganizaciji takmičenja NK »Šibenik« u takmičarskoj sezoni 1967-68. To svakako daje opravdani impuls da se učini korak naprijed i da se sportskoj publici ovoga grada pruži prilika da već jednom vidi nešto novo i interesantnije, što će svakako predstavljati osvještenje i zadovoljstvo njihove zahtjeve.

Nova takmičarska sezona nije daleko. Uza sve to ima dovoljno vremena da se nešto učini, kako bi ovaj grad konačno dobio svoga predstavnika u prvoškom društву.

Šta se na tom planu predviđa? Prvo, pretvoriti bivšu trafo-stanicu u moderno uređene svačionice sa svim pomoćnim prostorijama. Za takvu adaptaciju već postoji idejni projekt i troškovnik sa opisom rada. Drugo, izvršiti sve potrebne radove na stadionu »Rade Končara« i njegovim prilazima, za što također postoji izrađena tehnička dokumentacija. Jer, izgradnja svačionice i pomoćnog i-grališta ima višestruki značaj.

KOMUNALNO PODUZEĆE ZA VODOVOD I KANALIZACIJU SIBENIK

raspisuje

Natječaj

za popunjavanje radnog mesta

Poslovoda pumpne stanice »TORAK« (na rijeci Čikoli)

UVJETI:

1. Mašinski tehničar sa najmanje 3 - 5 godina prakse u struci.
2. VKV radnik metalske struke (mehaničar, mašinopravnik) sa najmanje 3 - 5 godina prakse kao VKV radnik.
3. Opći uvjeti prema zakonskim propisima.
4. Posebni uvjeti prema Pravilniku o radnim odnosima.

Ponude sa kratkom biografijom i opisom dosadašnjeg rada uz dokaze o stručnoj spremi dostaviti Kadrovskoj službi poduzeća.

Rok za primanje prijava je 15 dana od dana objavljuvanja natječaja.

OD SRIJEDO DO SRIJEDO

KINEMATOGRAFI

»SIBENIK«: premijera francuskog filma — ZANDAR U NJUJORKU — (do 18. VI). Premijera američkog filma — COVJEK SA ZAPADA — (19. do 25. VI).

»APRILA«: premijera njemačko-jugoslavenskog filma — KOMESAR X — (do 19. VI). Premijera njemačko-jugoslavenskog filma — CRNA ZVIJEZDA — (20.-25. VI).

»TESLA«: američki film — GOSPODAR HAVAJA — (do 15. VI). Američki film — OSVETA BULDoga DRUMONDA — (16.-18. VI). Talijanski film — OPASNE KRIVINE — (19.-20. VI).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 16. VI — Varoš — Ulica bratstva i jedinstva.

Od 17. do 23. VI — Centralna — Ulica Borisa Kidriča.

IZ DOMA JNA

KINO-PREDSTAVE

REPETOAR FILMOVA:

14. i 15. VI — Tri musketira II dio, francuski, kolor.
16. i 17. VI — Borimo se na moru — engleski.
18. i 19. VI — Flandrijski pas — američki, kolor.
20. i 21. VI — Ostrva — domaći.

PREDAVANJA:

»Reorganizacija SKJ, ciljevi, putovi i problemi reorganizacije« predavač: dr Anton Kolendić

15. VI 1967. godine u 18.00 sati u Maloj sali Doma JNA.

PRIREDBE:

»Ko će da spasi orača?« psihološka drama u izvođenju Narodnog pozorišta iz Titograda.

17. VI 1967. godine u 20 sati, u Velikoj dvorani Doma JNA

ROĐENI

Davor, Paške i Ankice Milaković; Nediljka, Ilija i Mate Sarac,

Darijo, Jakova i Mirjane Relja; Marijana, Ante i Milice Rodin; Alenka, Jovana i Jele Končar; Milana, Milanova i Smilje Ilijasević; Sanja, Ante i Mire Cukrov; Ruđer, Marka i Doroteje Friganović; Jadranko, Milana Nadoveze i Marije Silov; Zoran, Nikole i Nevenke Pulić; Srečko, Ante i Boženka Strika; Jolanda, Radoslava i Tone Šarić; Snežana, Franja i Marije Milković; Dražen, Srećka i Franje Morović; Veronika, Josipa i Danice Lušić; Žana, Vladislava i Danire Stojanović; Sanja Vladislava i Danire Stojanović; Mladen, Filipa i Marije Krečak; Ivana, Petra i Vere Cvitanović; Ivančica, Srećka i Jadranke Vučković; Gordana, Dragana i Andelke Krizmanić; Jakov, Kamila i Senka Lokas; Željko, Ranka i Nevenke Manojlović; Boris, Petra i Mire Spahija; Mirjana, Ante i Božica Matić; Slavica, Jere i Dragiće Bukić.

VJENČANI

Slobodan Bjegović i Ljiljana Pavlić; Branko Županović i Višnjića Baranović; Josip Rak i Biserka Kokić.

UMRLI

Milica Skorić, stara 62 godine; Milica Jerčić, stara 63 godine;

Janja Juras, 52 godine; Palmira Buljat, stara 72 godine; Ika Paškvalin, stara 78 godine; Bernardo Jugov, star 67 godine; Paula Vidović, stara 65 godine.

»SIBENSKI LIST«

Izdaje i štampa: Novinsko izdavačko poduzeće »Stampa« Šibenik

Direktor: MIRKO KNEŽEVIC

List uređuje redakcijski kolegij

— Glavni i odgovorni urednik —

JOSIP GRBELJA

Uredništvo: Šibenik — Ulica Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 — Rukopisi se ne vraćaju.

— Mjesečna pretplata za SFRJ 200 (2) dinara, za inozemstvo 400 (4) dinara — Tekući račun:

Služba društvenog knjigovodstva — filijala Šibenik 346-1-8 — Telefon štamparije 22-28 i 29-53.